

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΑΝΤΙΛΗΨΕΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ Α/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Β/ΘΜΙΑΣ ΕΚΠ/ΣΗΣ Ν. ΛΑΡΙΣΑΣ ΣΕ ΘΕΜΑΤΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ (Π.Ε.)-ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ.

Παναγιωτίδου Βαρβάρα, Σχολική Σύμβουλος Φυσικών Επιστημών, Βολανάκη 25, 41335 Λάρισα, vpana@sch.gr, 6973763097

Τζήκας Ιωάννης, Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ 70, Αχιλλέως 107 38333 Βόλος itzikas@in.gr, 6972203435

*Σταγιάννη Αικατερίνη, Δασκάλα-Βιολόγος, Ιουστινιανού 16 41223 Λάρισα, stagiann@sch.gr, 6972029056, Μέλος του Κ.Π.Ε. Κισσάβου-Μαυροβουνίου

Γκαλμπογκίνης Μιχάλης, Γυμναστής, 40011 Φαλάνη Λάρισας, galbog@panafonet.gr 6944273973, Μέλος του Κ.Π.Ε. Κισσάβου-Μαυροβουνίου

Ντιβέρη Παναγιώτα, Δασκάλα, Μιαούλη 26 41223 Λάρισα, pntiveri@phyed.duth.gr 6973318347, Αν. Υπεύθυνη του Κ.Π.Ε. Κισσάβου-Μαυροβουνίου

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, Αειφορία, Περιβάλλον, Κοινωνία, Οικονομία, Πολιτισμός, Μ.Κ.Ο. (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις) για Περιβάλλον, Επιμόρφωση

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Επιστημονική έρευνα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η Π.Ε. αναφέρεται και ως εκπαίδευση για την αειφορία (Διακήρυξη UNESCO, Θεσσαλονίκη 1997).

Η έννοια της Αειφορίας σύμφωνα με την UNESCO αναφέρεται στη διευρυμένη έννοια του περιβάλλοντος ως κέλυφος ανθρώπινων δραστηριοτήτων και όχι μόνο στο φυσικό περιβάλλον στη στενή του έννοια (Φλογαίτη, 2006). Η σύνδεση με την αειφορία σήμερα περιλαμβάνει την ενασχόληση, τη συνειδητοποίηση και την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα φτώχειας, υγείας, εξασφάλισης τροφής, δημοκρατίας, ανθρώπινων δικαιωμάτων και ειρήνης.

Σκοπός η διερεύνηση των αντιλήψεων εκπαιδευτικών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφορίας καθώς επίσης και η καταγραφή της άποψης αν υπήρξε επαρκής και σχετική επιμόρφωση (και από ποιους φορείς). Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε ήταν η συμπλήρωση ερωτηματολογίου (κλειστών και ανοικτών ερωτήσεων) όπου καταγράφηκαν οι απόψεις των εκπαιδευτικών σχετικά με την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την Αειφορία. Από την έρευνά μας συμπεραίνουμε ότι οι εκπαιδευτικοί έχουν μεγάλη ανάγκη επιμόρφωσης στα καινούρια δεδομένα για την Εκπαίδευση για την Αειφορία.

ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός της εργασίας ήταν να διερευνηθούν οι αντιλήψεις εκπαιδευτικών Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης ν. Λάρισας σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και Αειφορίας βάση των καινούριων δεδομένων. Σύμφωνα με την UNESCO η έννοια της Αειφορίας αναφέρεται στη διευρυμένη έννοια του περιβάλλοντος ως κέλυφος ανθρώπινων δραστηριοτήτων και όχι μόνο στο φυσικό περιβάλλον στη στενή του έννοια. Η σύνδεση με την αειφορία σήμερα περιλαμβάνει την ενασχόληση, τη συνειδητοποίηση και την εξεύρεση λύσεων στα προβλήματα της φτώχειας, της υγείας, της εξασφάλισης τροφής, της δημοκρατίας, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και της ειρήνης. Με τη συγκεκριμένη εργασία αντλούμε πληροφορίες για το αν οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν για τους τέσσερις πυλώνες της Αειφορίας που είναι η Κοινωνία, το Περιβάλλον, η Οικονομία και ο Πολιτισμός. Επίσης για το αν πιστεύουν ότι υπάρχει εξισορρόπηση και αμοιβαιότητα ανάμεσα σ' αυτούς τους πυλώνες και αν όχι, ποιος υπερτερεί σε βάρος των άλλων. Ακόμη σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας ήταν να καταγραφούν οι απόψεις των εκπαιδευτικών αν υπήρξε κατάλληλη και επαρκής επιμόρφωση σε θέματα Αειφορίας ώστε αυτό να έχει θετικό αντίκτυπο στην εφαρμογή Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων στο σχολείο και από ποιους φορείς.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Το δείγμα της έρευνάς μας αποτελούσαν 250 Εκπ/κοί Α/θμιας Εκπ/σης και Β/θμιας Εκπ/σης του ν. Λάρισας και έλαβε μέρος τον Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2006. Απαντήσεις λάβαμε από 106 Εκπ/κούς Β/θμιας Εκπ/σης και 70 Εκπ/κούς Α/θμιας, εκ των οποίων το 54,5% ήταν γυναίκες και το 45,5% άνδρες, με 20-30 χρόνια υπηρεσίας το μεγαλύτερο ποσοστό (64,8%). Από τους συμμετέχοντες, οι μισοί περίπου (45,5%) έχουν υλοποιήσει πρόγραμμα Π.Ε. στο παρελθόν, ενώ μόλις το 13,6% υλοποιεί ανάλογο πρόγραμμα την σχολική χρονιά της έρευνας.

Έγινε χρήση ερωτηματολογίου που περιλάμβανε στοχευμένες ερωτήσεις κλειστού τύπου με 5/θμια κλίμακα Likert όσον αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν την εφαρμογή ενός περιβαλλοντικού προγράμματος, και ερωτήσεις ανοιχτού τύπου όσον αφορά τη θεματολογία ενός περιβαλλοντικού προγράμματος, στις οποίες έγινε ποιοτική ανάλυση των απαντήσεων των ερωτηθέντων. Για την επεξεργασία των ερωτηματολογίων χρησιμοποιήθηκε το στατιστικό πρόγραμμα SPSS.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης δηλώνουν κατάλληλα και επαρκώς επιμορφωμένοι μόνο το 37,5 % των εκπαιδευτικών, και η επιμόρφωσή τους έγινε κυρίως με την παρακολούθηση ημερίδων, χωρίς κάποιος φορέας επιμόρφωσης να ξεχωρίζει ιδιαίτερα. Παράλληλα η συντριπτική πλειοψηφία τους δεν συμμετείχε σε δράσεις Μ.Κ.Ο. που έχουν σχέση με την ευαισθητοποίηση σε περιβαλλοντικά θέματα.

Σχετικά με την έννοια της αειφορίας, οι περισσότεροι δηλώνουν ότι γνωρίζουν τη σημασία της (65,5%), παρόλο που λίγοι απ' αυτούς επιμορφώθηκαν σχετικά (26,1%).

Όσον αφορά τους τέσσερεις πυλώνες της αειφορίας (περιβάλλον, κοινωνία, οικονομία, πολιτισμός), πιστεύουν ότι δεν υπάρχει εξισορρόπηση μεταξύ τους (78,4%), με την οικονομία να αποτελεί κυρίαρχο πυλώνα προσανατολισμού (92,6%).

Επιπλέον κυρίαρχες επιλογές τους σε θέματα που άπτονται του αντικειμένου της εκπαίδευσης για την αειφορία, είναι η ατμοσφαιρική ρύπανση (71,6%), τα βιολογικά προϊόντα (62,5%), η ανακύκλωση (60,2%) και τα μεταλλαγμένα προϊόντα (59%). Σε αντίθεση θέματα όπως ισότητα (17,1%), δικαιοσύνη (17,1%), μετανάστευση (22,7%) και ειρήνη (28,4%) αντιμετωπίζονται ως μη κατάλληλα για διαπραγμάτευση σε προγράμματα Π.Ε. και συμπεραίνουμε ότι οι εκπαιδευτικοί τόσο της Α/θμιας όσο και της Β/θμιας Εκπ/σης του ν. Λάρισας δεν έχουν λάβει επαρκή και κατάλληλη επιμόρφωση που να σχετίζουν τα παραπάνω θέματα με θέματα αειφορίας.

Επομένως υπάρχει ανάγκη για ουσιαστική και ολοκληρωμένη επιμόρφωση σε θέματα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης αλλά και σε θεωρίες μάθησης, όπως επισημαίνεται και από τους Σπυροπούλου (2001) και Βαχτσεβάνου κ.ά. (2006).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βαχτσεβάνου, Μ., Παπαδοπούλου, Π., Παρασκευόπουλος Σ. (2006). "Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πραγματικότητα: Το προφίλ των εκπαιδευτικών", *Για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*, 36, σ. 19.

Σπυροπούλου, Δ. (2001). "Αξιοποίηση ερευνών ΠΕ από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο", *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, τεύχος 4.

Φλογαίτη, Ε. (2006). "Εκπαίδευση για το περιβάλλον και την Αειφορία", *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα.

UNESCO (1997). *Περιβάλλον και Κοινωνία: Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των πολιτών για την αειφορία*, Θεσσαλονίκη.

